

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»

КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА
ЦЕНТР СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ «POLITICUS»

ІХ ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО - ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

«СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВА: ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ТА
ШЛЯХИ МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ»

30 квітня 2025 року

Одеса

УДК 321(477)(063)

С91

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
ДЗ «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(№ 17 від 26 червня 2025 року)

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Музиченко Г. В. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Наумкіна С. М. – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Гедікова Н. П. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Долженков О. Ф. – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Каменчук Т.О. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Проноза І.І. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матеріали IX Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Одеса 30 квітня 2025 року. Одеса ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», центр соціально-політичних досліджень «POLITICUS», 2025. 253с.

УДК 321(477)(063)

С91

© ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», 2025

© Центр соціально-політичних досліджень «POLITICUS», 2025

ЗМІСТ

1. Бабіна В. О. НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА СТРАТЕГІЧНІ ІМПЕРАТИВИ	7
2. Барасій В.Ю. ЕЛЕКТРОННИЙ УРЯД: ТЕХНОЛОГІЯ І ПОЛІТИКА...	13
3. Буковський С. М. МЕХАНІЗМИ ВПЛИВУ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА НА ПУБЛІЧНУ ПОЛІТИКУ	18
4. Браткевич А. О. КРОС-КУЛЬТУРНА ПАРАДИГМА В ПРОСТОРІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З МІЖНАРОДНОГО ПРАВА	21
5. Вознюк І. В., Каменчук Т. О. РОЛЬ ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ БЕЗПЕКИ ПРИКОРДОННИХ ТЕРИТОРІЙ ПІД ЧАС ВІЙНИ	25
6. Гедікова Н. П. ГІБРИДНІ ЗАГРОЗИ ТА ЗАСОБИ ПРИТИДІЇ ЦЬОМУ СОЦІАЛЬНОМУ ЯВИЩУ	29
7. Голка В. Е., Панасюк О. М. ГОЛОВНІ НАПРЯМИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПІСЛЯ ВОЄННОЇ УКРАЇНИ	34
8. Горобець В. В. РОЛЬ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УМОВАХ ВІЙНИ	38
9. Деревянкин С. Л. РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ПРАВОСУДДЯ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ПОВОЄННИХ ВИКЛИКІВ ТА ЄВРОПКІЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ	41
10. Дмитрашко С. А., Казюк А. В. ПЕРЕГОВОРНІ СТРАТЕГІЇ АДМІНІСТРАЦІЇ Д. ТРАМПА В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ: ПОСЕРЕДНИЦТВО ЧИ ВЛАСНІ АМБІЦІЇ	47
11. Дмитрашко С. А., Піскун К. С. М'ЯКА СИЛА ПІДНЕБЕСНОЇ: ЯК КИТАЙ ФОРМУЄ НОВИЙ СВІТОВИЙ ПОРЯДОК	52
12. Долженков О.Ф. ПРАВОВІ ТА ЄТНИЧНІ ДИЛЕМИ ПРОТИДІЇ ДЕЗИНФОРМАЦІЇ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ВІЙНИ: БАЛАНС МІЖ НАЦІОНАЛЬНОЮ БЕЗПЕКОЮ ТА СВОБОДОЮ СЛОВА	57
13. Калюжный Н. Г. ОСОБЛИВОСТІ КУЛЬТУРОТВОРЧОЇ ТА КОМУНІКАТИВНОЇ МІСІЇ «ТЕАТРУ ДРАМАТУРГІВ» ТА «ТЕАТРУ ВЕТЕРАНІВ»	63

РОЛЬ ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ БЕЗПЕКИ ПРИКОРДОННИХ ТЕРИТОРІЙ ПІД ЧАС ВІЙНИ

*Вознюк Ігор Васильович,
магістр І курсу спеціальності 052 «Політологія»
соціально-гуманітарного факультету
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
м. Одеса*

*Каменчук Тетяна Олегівна,
к.політ.н., доцент,
доцент кафедри політичних наук і права
соціально-гуманітарного факультету
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
м. Одеса*

У мирні часи транскордонне співробітництво розглядалося як платформа для спільного розвитку, культурного обміну та економічного зростання. Проте в умовах повномасштабної війни, яку Російська Федерація розв'язала проти України, воно набуло нового виміру — стало критично важливим для забезпечення безпеки та функціонування прикордонних територій.

З огляду на тривалі бойові дії, мільйони внутрішньо переміщених осіб і навантаження на логістику, транскордонне співробітництво перетворилося на один з найважливіших інструментів кризового реагування.

Україна має довгу сухопутну межу з кількома державами-членами Європейського Союзу, зокрема Польщею, Словаччиною, Угорщиною, Румунією. Ці країни стали першими, хто прийняв найбільшу кількість українських біженців, а також надали гуманітарну допомогу, підтримку в логістиці, медичному забезпеченні та соціальному захисті. Прикордонні області України – Львівська, Волинська, Закарпатська, Івано-Франківська, Чернівецька – стали не лише тиловими хабами, а й ключовими транзитними точками для міжнародної допомоги. Саме тут розгорталися

гуманітарні штаби, координувалися поставки допомоги, забезпечувалося розміщення внутрішньо переміщених осіб.

Особливо важливою стала роль єврорегіонів, серед яких найактивнішим є «Карпати – Україна». Через налагоджену співпрацю між прикордонними громадами України та Польщі, Угорщини, Словаччини вдалося організувати постачання медикаментів, продуктів, засобів гігієни, а також тимчасове поселення біженців. Спільні ініціативи реалізовувалися не лише органами місцевого самоврядування, а й за участі неурядових організацій, волонтерських мереж і громадських об'єднань.

У безпековому вимірі транскордонне співробітництво охопило також координацію між рятувальними службами. Наприклад, ДСНС України здійснює навчання та обмін досвідом із польськими, румунськими та словацькими колегами у сферах цивільного захисту, реагування на надзвичайні ситуації та організації евакуації населення. Спільні тренінги, симуляційні навчання, обмін обладнанням та технікою – усе це стало частиною нового формату транскордонної співпраці, зорієнтованої на виживання.

У межах програм Європейського Союзу, зокрема INTERREG NEXT 2021–2027, передбачено підтримку проєктів, що стосуються не лише розвитку, а й безпеки, охорони здоров'я, екологічної стабільності. Через ці програми прикордонні громади отримали доступ до фінансування на покращення медичної інфраструктури, модернізацію пунктів пропуску, цифрову трансформацію систем безпеки.

Однак попри низку успіхів, транскордонне співробітництво не позбавлене проблем. Серед основних – відсутність стабільної міждержавної координації, слабка залученість органів місцевого самоврядування до розробки стратегій, низький рівень обізнаності населення щодо можливостей ТКС. Бюрократичні бар'єри, складні процедури доступу до фінансування та обмеження, пов'язані з воєнним станом, також стримують активність прикордонних громад.

Попри це, можна стверджувати, що саме транскордонне співробітництво стало основою нової солідарності між Україною та Європейським Союзом. Воно слугує не лише як механізм адаптації до війни, а й як інструмент майбутньої післявоєнної відбудови. У цьому контексті важливо не лише продовжувати поточні ініціативи, а й інституціоналізувати співпрацю на рівні місцевих стратегій безпеки, залучати нових учасників, включаючи бізнес, освітні установи, громадянське суспільство.

Отже, транскордонне співробітництво в умовах війни є не просто формою міжнародної взаємодії, а необхідним ресурсом для збереження функціонування держави, безпеки людей та стабільності прикордонних територій. Надалі його роль лише посилюватиметься — як на етапі продовження війни, так і у період відновлення країни.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про транскордонне співробітництво» від 24 червня 2004 р. № 1861-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1861-15>
2. Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом: Офіційний текст. URL: <https://eur-lex.europa.eu>
3. Державна стратегія регіонального розвитку на 2021–2027 роки. Київ: Мінрегіон, 2020. 52 с.
4. INTERREG NEXT Україна–Польща 2021–2027: офіційний сайт програми. URL: <https://pl-ua.eu>
5. Єврорегіон «Карпати – Україна»: офіційний сайт. ресурс. URL: <https://euroregionkarpaty.com>
6. Мельник А. Ф., Пахомова Т. В. Транскордонне співробітництво в контексті євроінтеграції України. Регіональна економіка. 2022. №3. С. 74–82.

7. Васильєва Н. Роль транскордонного співробітництва в умовах воєнного стану: нові виклики та перспективи. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія: Державне управління.* 2023. №2(18). – С. 45–50.
8. Міжнародне партнерство у сфері безпеки та цивільного захисту: досвід транскордонних проєктів / Аналітична записка Центру безпекових студій. Київ, 2023. – 28 с.
9. Державна служба України з надзвичайних ситуацій. Звіти про міжнародне співробітництво, 2022–2024. URL: <https://dsns.gov.ua>
10. Програма розвитку ООН в Україні. Регіональна безпека та підтримка громад: ініціативи ПРООН. URL: <https://www.undp.org/uk/ukraine>